

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Українська медична стоматологічна академія
Жешувський університет (Республіка Польща)

Гуманітарно-технічна академія
(м. Бельсько-Бяла, Республіка Польща)

Білоруський державний медичний університет
Національна медична академія післядипломної освіти
імені П.Л. Шупика

Львівський національний університет
імені Івана Франка

Харківський національний медичний університет
Льотна академія

Національного авіаційного університету
(м. Кропивницький)

ЗБІРНИК СТАТЕЙ

IV Міжнародної науково-практичної конференції

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

7-8 листопада 2019 року

Полтава
2019

Збірник статей
IV Міжнародної науково-практичної
конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИКИ,
ПРОФЕСІЙНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИКИ,
ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

Полтава – 2019

ББК 74.58+81.2

УДК 378.6

Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи: збірник статей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 7-8 листопада 2019 р.). – Полтава : Вид-во “Астроя”, 2019. – 460 с.

У збірнику представлено статті вітчизняних і зарубіжних науковців, в яких висвітлюються різноманітні проблеми сучасної лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології та педагогіки вищої школи. Збірник рекомендовано науково-педагогічним працівникам, які працюють у закладах вищої освіти, аспірантам, докторантам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами університетської освіти.

Автори публікацій несуть відповідальність за дотримання авторського права, точність цитування, достовірність наведених фактологічних даних, граматичні та стилістичні помилки.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Ждан Вячеслав Миколайович	голова оргкомітету, ректор Української медичної стоматологічної академії, доктор медичних наук, професор
Дворник Валентин Миколайович	перший проректор УМСА, доктор медичних наук, професор
Кайдашев Ігор Петрович	проректор з наукової роботи УМСА, доктор медичних наук, професор
Беляєва Олена Миколаївна	кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією УМСА, заступник голови оргкомітету
Liliya Morska	Doctor of Pedagogy, Professor, Professor of the Department of Foreign Languages for Science Faculties, Akademia Techniczno-Humanistyczna, Bielsko-Biala, Poland
Piotr T. Nowakowski	Associate Professor in Social Science, University of Rzeszów, Poland
Руденок Василь Васильевич	доктор медицинских наук, профессор, проректор по международным связям, УО «Белорусский государственный медицинский университет», г. Минск, Республика Беларусь
Круглик Наталья Анатольевна	кандидат педагогических наук, доцент, заведующая кафедрой латинского языка, УО «Белорусский государственный медицинский университет», г. Минск, Республика Беларусь
Цисык Андрей Зиновьевич	кандидат филологических наук, доцент, доцент кафедры латинского языка, УО «Белорусский государственный медицинский университет», г. Минск, Республика Беларусь
Уваркіна Олена Василівна	доктор філософських наук, професор, професор кафедри педагогіки, психології, медичного та фармацевтичного права, Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ
Скрипнікова Таїса Петрівна	Заслужений лікар України, кандидат медичних наук, професор, професор кафедри післядипломної освіти лікарів-стоматологів УМСА
Плачинда Тетяна Степанівна	доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної педагогіки та соціально-гуманітарних наук, Льотна академія Національного авіаційного університету, м. Кропивницький
Дерев'янченко Володимирівна	Наталя кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри латинської мови та медичної термінології, Харківський національний медичний університет
Лисанець Юлія Валеріївна	кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією УМСА

забезпечує зручне відображення оцінок, які отримав студент, а також повне інформування з пропусків занять, лекцій тощо. «Електронний журнал» доступний on-line 24 години на добу для перегляду не лише студентами, але й їх батьками. Зазвичай, системи класу «Електронний журнал» пропонують користувачам створення власного профілю для більш зручного користування, статистичні данні про успішність студента, список тем практичних, лекційних та інших занять і т. д. Це не зручно не лише для студентів, але й для викладачів[7].

Провівши аналіз існуючих підходів, форм та методів використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, ми прийшли до висновку що, використання Інтернет та місцевих мереж в освітніх цілях має значний потенціал як мотиваційний так і навчальний. Для самостійного пошуку та роботи з інформацією з всесвітньої мережі, користувач повинен мати певний рівень сформованості самоосвітньої компетентності, для успішного оволодіння навчальним матеріалом. Оскільки викладач виконує здебільшого консультативні функції, а контроль та відповідальність за якість та повноту опрацювання матеріалу лягає на плечі студента, ми маємо вказати, що слід розробити таке наповнення занять у мережі, яке автоматизує процес формування самоосвітньої компетентності, що особливо актуально для майбутніх вчителів іноземних мов, адже у них з'являється можливість мовної практики з носіями мови за використання можливостей Інтернет.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gyrkin I.V. Novi pidhody do organizatsii uchbovogo procesu z vykorystanniam suchasnykh kompiuternykh tehnologii [New approaches of the education using the computing technologies]. 2008. 25-31.
2. Grykh Ye. Informatsionnyie tehnologii v upravlenii uchebnym processom vuza [Information technologies in the management of learning]. 2002. 74-75.
3. Gurevych R.S. Informatsiino-komunikatsiini tehnologii u navchalnomu protsesi: Posibnyk dlia pedagogichnykh pratsivnykiv vushchyh navchalnyh zakladiv [Information-communication technologies in the study: The book for pedagogues and students]. 2002. 116.
4. Kaydalova L.G. Vykladach u systemi dystantsiinogo navchannia [The teacher in the distant learning system]: <http://repo.uipa.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2781/1/11kegs.de.pdf>
5. Lesyn S.M. Roll I funktsii prepodavatelja primenaiushchego vozmozhnosti dystantsionnogo obuchenija v sovremnrnoi sistemie professionlanoi podgotovki studentov [The role and functions of the teacher practicing distant learning in the modern system of professional study of students]. 2017. 8-13
6. Digital source: http://zsmu.edu.ua/new_1290.html
7. Formuvannia motyvatsii studentiv do navchannia u VNZ [Formation of the students' motivation ot learn at the University]. Digital source: <http://library.uipa.edu.ua/images/data/zbirnik/Chernyk.pdf>

УДК 651.3:518.5

Кольцова Л. В., Фесенко В. Ю.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ АДАПТИВНОГО ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСОБУ ОБ'ЄКТИВНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглядаються перспективи використання систем комп'ютерного тестування. Тестовий метод перевірки і оцінки знань студентів є одним з найнадійніших в плані підвищення ефективності навчального процесу. Серед різних систем комп'ютерного тестування все більша увага приділяється адаптивному тестуванню, як одному з найбільш перспективних методів. Особливий інтерес представляє вивчення його переваг і недоліків, а також технічне забезпечення. На основі ґрунтовного теоретичного аналізу визначено основні

засади та технічні можливості використання комп'ютерного адаптивного тестування для оцінки знань студентів закладів вищої освіти.

Ключові слова: адаптивне тестування, комп'ютерне тестування, системи комп'ютерного тестування.

The authors present the prospects of using computer testing systems. A test method of checking and evaluating the knowledge is one of the most reliable ways to increase educational process efficiency. Among various computer tests, more and more attention is being paid to adaptive testing, as one of the most promising methods. Of particular interest are its advantages and disadvantages, as well as technical support. Based on a thorough theoretical analysis, the basic principles and technical possibilities of using computer adaptive testing to assess the knowledge of students of higher education institutions are determined.

Keywords: pedagogical control, computer test, computer adaptive test (CAT), the testing systems.

В статье рассматриваются перспективы использования систем компьютерного тестирования. Тестовый метод проверки и оценки знаний студентов является одним из самых надежных в плане повышения эффективности учебного процесса. Среди различных систем компьютерного тестирования все большее внимание уделяется адаптивному тестированию, как одному из наиболее перспективных методов. Особый интерес представляет изучение его преимуществ и недостатков, а также техническое обеспечение. На основе тщательного теоретического анализа определены основные принципы и технические возможности использования компьютерного адаптивного тестирования для оценки знаний студентов учреждений высшего образования.

Ключевые слова: адаптивное тестирование, компьютерное тестирование, системы компьютерного тестирования.

Постановка проблеми. Одним із важливих компонентів освітнього процесу у вищій школі є педагогічний контроль, який дозволяє виявити, виміряти та оцінити знання, уміння і навички здобувачів освіти[4]. В наш час інформаційних технологій все більшого розповсюдження набуває такий метод педагогічного контролю як комп'ютерне тестування, який позбавлений таких традиційних недоліків інших методів контролю знань, як неоднорідність вимог, суб'єктивність екзаменаторів та невизначеність системи оцінок [10]. Однак, поряд з безперечними перевагами, цей метод має суттєві недоліки, які обмежують його застосування. Аналіз можливостей традиційного тестування, призводить до висновку про необхідність розробки нових методів комп'ютерного тестування відповідно до концепції особистісно-орієнтованої освіти.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Наразі в Україні одним із ключових питань державної політики є реформування вітчизняної вищої освіти. Серед головних завдань реформування вищої освіти є розробка сучасних методів контролю і оцінювання знань абітурієнтів та студентів закладів вищої освіти, що відповідає вимогам Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, Закону України "Про вищу освіту" тощо [6, 7]. Наукові проблеми і перспективи впровадження інформаційних технологій в освіті розглядаються в роботах О.М. Федорук[8], Аванесова В.С. [1], та інших вітчизняних та зарубіжних авторів. В той же самий час як традиційне комп'ютерне тестування, яке відбувається за рахунок стандартизованих тестів, поступово втрачає свою

актуальність [5], перспективним видається застосування комп'ютерного адаптивного тестування (КАТ).

Завданням нашого дослідження було виявити та теоретично обґрунтувати теоретичні засади та технічні можливості використання КАТ для оцінки знань студентів закладів вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Під адаптивним тестовим контролем розуміють комп'ютеризовану систему науково обґрунтованої перевірки і оцінки результатів навчання, що володіє високою ефективністю за рахунок оптимізації процедур підбору характеристик знань, їх кількості, послідовності і швидкості пред'явлення з урахуванням особливостей підготовки випробовуваних [3]. Наразі можна виділити три типи адаптивного тестування: пірамідальне, flexilevel-контроль, та stradaptive[10]. За умови відсутності попередніх оцінок, застосовується пірамідальне тестування, при якому всім випробовуваним надаються завдання середньої складності і вже потім, у залежності від відповіді, кожному дається завдання легше чи важче. У разі ж flexilevel тестування, той, хто проходить тестування, спочатку самостійно обирає рівень складності, з поступовим наближенням до реального рівня знань. Третій варіант – stradaptive (від англ. stratifiedadaptive), коли тестування проводиться за допомогою банку завдань, розділених за рівнями складності. Якщо здобувач правильно відповідає на завдання, то його наступне завдання – з вищого рівня складності; у випадку неправильної відповіді – з нижчого рівня складності [10]. Отож, адаптивне тестування – це різновид комп'ютерного тестування, при якому послідовність подання тестових завдань (їх складність), а також кількість завдань, залежить від відповідей здобувачів освіти на попередні завдання [9]. Серед основних переваг використання адаптивних тестів можна виділити наступні [2]:

- урахування індивідуальних здібностей студента та досягнення достатньої точності оцінки шляхом виключення з його тесту занадто легких або важких питань;
- використання широкого банку завдань різних рівнів складності полегшує диференціацію навчальних досягнень сильних і слабких здобувачів освіти;
- зменшення тривалості тесту і кількості поставлених завдань, дозволяє знизити ступінь стомлюваності випробуваного;
- високий рівень мотивації у найслабших студентів за рахунок виключення з тесту надмірно важких завдань;
- практично виключається можливість списування правильної відповіді у сусіда;
- підвищення достовірності тестування, так як виключається швидке вивчення банку завдань шляхом швидкого перегляду усіх варіантів на комп'ютері.

Недоліки адаптивного тестування [2, 11]:

- вимагає великих розмірів вибірки завдань та широкий досвід педагогів, які приймають участь у розробці тестових питань;
- необхідність калібрування банку завдань;
- студент позбавляється можливості повернутися до вже пройденого питання та виправити відповідь;
- можливість застосування тільки за допомогою персонального комп'ютера.

Комп'ютерне забезпечення, яке дає змогу реалізувати адаптивне тестування, представлене системами CATSim (AssessmentSystemsCorporation, 2012), Adaptest, AssessmentCenter, Winsteps, та іншими. Ці системи дозволяють скласти банк тестових завдань, откаліброваних відповідно до вимог адаптивного тестування, здійснити процес тестування, отримати повну статистику за результатами

складання тесту [11]. Вагомим недоліком використання цих пакетів програм є їх висока вартість.

Висновки. Здійснений теоретичний аналіз наукових джерел дозволяє зробити висновок, що адаптивне тестування сприяє підвищенню якості оцінювання освітніх досягнень студентів з урахуванням їх індивідуальних психолого-інтелектуальних особливостей. Також, сучасний етап розвитку програмного забезпечення комп'ютерного тестування характеризується активним створенням і впровадженням прикладних програм для конструювання та обробки адаптивних тестів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аванесов В. С. Теория и методика педагогических измерений (материалы публикаций) / В. С. Аванесов. – М. : ЦТ и МКО УГТУ-УПИ, 2005. – 98 с.
2. Войтович І. Використання адаптивного тестування в навчальному процесі вищого навчального закладу / І. Войтович, А. Іващенко // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія : Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. – 2014. – Вип. 6(2). – С. 3–8.
3. Голанова А. В. Адаптивное тестирование как одна из форм компьютерного тестирования / А. В. Голанова, Е. И. Голикова // Царскосельские чтения. – 2010. – № XIV. – том. II. – С. 364–367.
4. Кайдалова Л. Г. Педагогічна діагностика у вищому навчальному закладі: Навчальний посібник / Л. Г. Кайдалова, О. О. Тележкіна. – Х. : Вид-во НФаУ, 2006. – 104 с.
5. Никифоров О. Ю. Применение среды компьютерного тестирования на основе базы заданий в тестовой форме в системе контроля качества высшего учебного заведения / О. Ю. Никифоров, Ю. И. Никоарэ // Управление качеством непрерывного образования: Сборник статей 2-й межрегиональной научно-практической конференции / Отв. редактор Е. Ю. Бахтенко; Мин-во образования и науки РФ; Департ. образования Волог. обл.; Вологод. гос. пед. ун-т. – Вологда : ВГПУ, 2011. – С. 72–79.
6. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 №1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html>.
7. Про національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року : Указ Президента України № 344/2013 від 25 червня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
8. Федорук О. М. Використання інформаційних технологій в освітній сфері ВНЗ: прикладні аспекти [Електронний ресурс] / О. М. Федорук // Інноватика у вихованні. – 2016. – Вип. 4. – С. 350–356. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2016_4_43.
9. Федорук П. І. Використання адаптивних тестів в інтелектуальних системах контролю знань / П. І. Федорук // Штучний інтелект. – 2008. – № 3. – С. 380–387.
10. Федорук П. І. Адаптивні тести: загальні положення [Електронний ресурс] / П. І. Федорук // Математичні машини і системи. – 2008. – № 1. – С. 115–127. – Режим доступу: http://www.immsp.kiev.ua/publications/articles/2008/2008_1/Fedoruk_01_2008.pdf
11. Thompson N. A. Advantages of Computerized Adaptive Testing (CAT) [Електронний ресурс] / N. A. Thompson. – Режим доступу: <https://assess.com/docs/Advantages-of-CAT-Testing.pdf>.

УДК 81'255:162-028.16]:[81-057.4:378.147-047.64]](045)

Король Т.Г.

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», м. Полтава
ОГЛЯД МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ ПРОЦЕСУ
ПЕРЕКЛАДУ В НАВЧАННІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ**

У поданій публікації наведено класифікацію й характеристики основних методів дослідження перебігу перекладацької діяльності, що застосовуються у сучасній психолінгвістиці, когнітивній психології, теорії й практиці перекладу, а також проаналізовано потенційні можливості їх екстраполяції на реалізацію